



De hiaten in de indicatieve tabel, voor vergoeding van de gezinsleden, bij zware letselschade na een ongeval, in het kader van een minnelijke regeling.

Karo Vanparrijs

Postgraduaat Claims en Risk management

Paper in het kader van de module letselschade  
academiejaar 2022-2023

**HO  
GENT**

## Inhoudsopgave:

1. Inleiding	3
2. Hoe wordt letselschade minnelijk geregeld?	4
2.1 Wettelijke basis	4
2.2 De indicatieve tabel	5
2.3 De werking van een minnelijke regeling	6
3. de schadeposten voor gezinsleden	7
3.1 Welke schadeposten bestaan er voor gezinsleden?	7
3.2 Welke hiaten zijn er in de indicatieve tabel van 2020?	8
3.3 Welke oplossingen zijn er op basis van andere schadeposten?	9
3.3.1 schadeposten bij tijdelijke schade	9
3.3.2 schadeposten bij blijvende schade	11
4. Hoe doet Nederland het?	13
4.1. Affectieschade	13
4.2 Shockschade	14
4.3 Verschil met België	14
5. Concrete cases uit de praktijk	16
5.1 S. en K.	16
5.2 N., vzw rondpunt	17
6. Conclusie	18
7. Referentielijst	19

## 1. Inleiding

Door mijn job als Slachtoffer Belangen Behartiger (SBB) rechtsbijstand, kom ik bijna dagelijks in aanraking met families die, omwille van een schadegeval door een derde, zware letselschade opgelopen hebben of overleden zijn. De impact voor de persoon die het schadegeval heeft opgelopen, is vaak heel duidelijk maar een zwaar schadegeval heeft vaak ook een impact op de familieleden. Deze impact is vaak onzichtbaar. Door bij families thuis te gaan zie ik deze impact wel, want je krijgt de verhalen persoonlijk te horen.

Bij een overlijden is het duidelijk en krijgt de familie een morele schade omdat ze iemand verloren heeft. Bij zware letselschade is de persoon die de schade lijdt er nog en zal deze persoon wel een schadevergoeding ontvangen voor het leed dat hem of haar is aangedaan maar de familie krijgt vaak amper iets of zelfs niets.

Verzekeringstechnisch wordt de schade vergoed op basis van de indicatieve tabel. Jammer genoeg biedt ons rechtssysteem geen oplossingen aan voor de familieleden en blijven zij vaak in de kou staan als het neerkomt op een gepaste vergoeding voor hun 'trauma'.

In deze paper wil ik nagaan op welke manieren wij toch een schadevergoeding kunnen aanbieden aan gezinsleden bij zware letselschade, in het kader van een minnelijke regeling en tevens aantonen welke hiaten er nu zijn in ons huidig systeem.

Daarnaast vergelijk ik de situatie met ons buurland Nederland en kijk ik waar de gelijkenissen of verschillen liggen en of de familie daar meer 'kans' maakt op een vergoeding.

Vervolgens toon ik aan de hand van 2 cases aan hoe belangrijk de erkenning en regeling is voor gezinsleden.

Als laatste vat ik alles samen en zal ik een conclusie maken van de mogelijke hiaten, oplossingen en wensen naar de toekomst toe.

Ik beperk me ook tot de impact op de gezinsleden omdat deze paper me anders te ver zou brengen. Een gezinslid bestaat uit de partner en eventueel al dan niet inwonende ouders of kinderen. Ik ga ook enkel in op de minnelijke regeling omdat het merendeel van de schadegevallen nog steeds minnelijk geregeld kunnen worden.

## 2.Hoe wordt letselschade minnelijk geregeld?

### 2.1 Wettelijke basis

Wanneer iemand in België een ongeval heeft en schade geleden heeft, kan die schade verhaald worden op basis van het burgerlijk wetboek, namelijk artikel 1382 en 1383.

Het burgerlijk wetboek zegt:

“Art. 1382. Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.

Art. 1383. Ieder is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke hij door zijn daad, maar ook voor die welke hij door zijn nalatigheid of door zijn onvoorzichtigheid heeft veroorzaakt”.<sup>1</sup>

“Opdat iemand kan worden aangesproken op basis van de artikelen 1382 – 1383 BW dient cumulatief te zijn voldaan aan volgende toepassingsvoorwaarden:

- Er is sprake van een (buitencontractuele) fout of nalatigheid
- Er is schade berokkend of veroorzaakt
- Er is een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade”<sup>2</sup>

Het oorzakelijk verband aantonen is geen evidentie maar hiervoor kunnen we ons beroepen op de wegverkeerswet en het verkeersreglement. Uiteraard dienen we ook gebruik te maken van de wegcode.

In sommige gevallen is dit zelfs niet nodig als er beroep kan gedaan worden op artikel 29 bis WAM, de bewuste zwakke weggebruiker.<sup>3</sup>

Indien het gaat om een verkeersongeval waarbij een motorrijtuig of alles wat een nummerplaat heeft (vrachtwagen, auto, bromfiets,...) of een spoorvoertuig ( tram of trein) is “betrokken”, dan heeft een zwakke weggebruiker recht op de volledige vergoeding van zijn lichamelijke schade en kledischade, ongeacht de aansprakelijkheid. Wie is een zwakke weggebruiker? Elke persoon behalve de bestuurder van een motorrijtuig of een opzettelijke daad waarvan de gevolgen voorzien werden en gewild zijn van iemand ouder dan 14 jaar. Een voetganger, een fietser, een passagier in de auto, en dergelijke, zijn derhalve een zwakke weggebruiker, die dus recht hebben op vergoeding voor zijn/haar lichamelijke schade<sup>4</sup>

Wanneer de fout bewezen is dan kunnen de familieleden ook een vordering instellen. Bij artikel 29bis is dit dus niet van toepassing, enkel bij overlijden van het slachtoffer valt de familie ook onder 29bis, bij letselschade zal de familie dus niet automatisch recht hebben op

---

<sup>1</sup> [www.ejustice.just.fgov.be](http://www.ejustice.just.fgov.be), burgerlijk wetboek, hoofdstuk 2, art 1382-1383

<sup>2</sup> powerpoint letselschade auto, postgraduaat, Tom Coussée, 2 maart 2023

<sup>3</sup> Wet Aansprakelijkheid Motorrijtuigen dd. 21/11/1989, aangevuld dd. 4/4/2014

<sup>4</sup> powerpoint letselschade auto, postgraduaat, Tom Coussée, 2 maart 2023

een vergoeding. Hierover is in de praktijk veel discussie, de ene verzekeringsmaatschappij accepteert een vordering wel, de andere niet. Dit is mijn eigen ervaring als schadebeheerder en is dus niet gebaseerd op wettelijke bepalingen.

Het is dus van belang om de aansprakelijkheid van een derde aan te tonen.

Eenmaal die de aansprakelijkheid vaststaat of iemand in aanmerking komt voor artikel 29bis WAM, dient deze schade in concreto bewezen te worden en moet het slachtoffer en diens familie in dezelfde toestand gebracht worden als voor het ongeval. Je kan je dus niet verrijken door een ongeval.<sup>5</sup>

Om aan te tonen welke schade iemand geleden heeft is de indicatieve tabel in het leven geroepen.

## 2.2 De indicatieve tabel

De indicatieve tabel is een lijst van forfaitaire schadevergoedingen die opgesteld is door het Nationaal verbond van magistraten van eerste aanleg en het Koninklijk verbond van vrede- en politierechters. De tabel is bedoeld als leidraad voor het bepalen van schade die men niet in concreto kan begroten aan de hand van bewijsstukken.<sup>6</sup>

Momenteel werken we met de indicatieve tabel van 2020, de tabel verschijnt om de 4 jaar.<sup>7</sup> De tabel wordt regelmatig bijgewerkt, zodat ze aangepast is aan de kosten van het levensonderhoud, de inflatie, de sociaaleconomische omstandigheden, de Belgische wetgeving, de beslissingen van rechtbanken,...<sup>8</sup>

De tabel is bedoeld als leidraad voor de raming van de schade die niet in concreto begroot kan worden.<sup>9</sup>

De tabel is opgedeeld in diverse posten. De posten hebben betrekking op de tijdelijke en blijvende ongeschiktheid op diverse vlakken. Daar ik in deze paper enkel praat over de gezinsleden gaat het me te ver leiden om alle posten te overlopen.

Zowel onder de tijdelijke als de blijvende schadeposten kunnen we bepaalde posten voor de gezinsleden terugvinden.

---

<sup>5</sup> powerpoint letselschade auto, postgraduaat, Tom Coussée, 2 maart 2023

<sup>6</sup> [De indicatieve tabel | Advv-Recht.be](#), wat is de indicatieve tabel

<sup>7</sup> powerpoint indicatieve tabel, postgraduaat, eddy Wouters, 23 februari 2023

<sup>8</sup> [INDICATIEVE TABEL van toepassing in 2023 | Schadeweb](#), informatie over de indicatieve tabel

<sup>9</sup> [Indicatieve tabel \(assuralia.be\)](#), Assuralia, de indicatieve tabel

## 2.3 De werking van een minnelijke regeling

Als verzekerde een ongeval heeft gehad dient hij in de eerste plaats een eerste attest van medische vaststelling over te maken. Nadien maken wij hem een vragenlijst medische fiche en medische volmacht over die beiden zijn opgesteld door Assuralia en van toepassing zijn voor alle verzekeringsmaatschappijen.<sup>10</sup>

Zodra wij deze stukken ontvangen hebben, starten wij met de opvolging van de letselschade. Afhankelijk van de ernst van de schade kunnen we de schade meteen regelen op basis van een medisch attest. Hoe ernstiger de schade, hoe meer documenten nodig zijn om alle schadeposten te bewijzen.

Daar ik in deze paper over ernstige schade spreek, zal er altijd een raadsgeneesheer worden aangesteld door een verzekeringsmaatschappij. Er kan een eenzijdig onderzoek plaatsvinden of een tegensprekelijk onderzoek, dit wordt ook een minnelijke medische expertise genoemd. Op basis van deze besluiten kunnen wij dan een eis opstellen.

De besluiten bepalen de grootte van de schaderegeling. Deze besluiten bepalen dus tevens ook de regeling voor de gezinsleden want ze beschrijven alle schadeposten die aanvaard worden door de artsen. Het is dus van groot belang dat deze besluiten aanvaard worden door het slachtoffer en de raadsgeneesheer die het slachtoffer bijstaat.

Naast de schadeposten zijn er ook vaste kosten die bewijsbaar zijn zoals verplaatsingskosten, medische kosten, kilometervergoedingen, kledij, materiële hulpmiddelen,...<sup>11</sup>

Als de eis is opgesteld zal de tegenpartij of tegenmaatschappij een dading overmaken. Dit is een soort van schikking, een schriftelijk contract.<sup>12</sup> In deze dading staat het bedrag van schadevergoeding maar ook de eventuele voorbehouden naar de toekomst toe.

De schadeposten voor het slachtoffer zijn dus vaak zeer duidelijk maar de schade die de gezinsleden lijden is vaak veel moeilijker te bepalen omdat dit schade door weerkaatsing is. In het volgende deel overloop ik de schadeposten waarop de gezinsleden beroep kunnen doen om hun schade vergoed te zien maar geef ik tegelijkertijd ook de hiaten weer waarop wij in de praktijk botsen.

---

<sup>10</sup> interne informatie, dienst rechtsbijstand Belfius

<sup>11</sup> [Indicatieve tabel \(assuralia.be\)](https://www.assuralia.be), Assuralia, de indicatieve tabel

<sup>12</sup> <https://www.rondpunt.be/>, VZW Rondpunt, schaderegeling, ik ben slachtoffer

## 3. De schadeposten voor gezinsleden

### 3.1 Welke schadeposten bestaan er voor gezinsleden?

In de indicatieve tabel kan je op 2 plaatsen schade vinden voor de nabestaanden zowel bij de tijdelijke als bij de blijvende schade.

Bij de tijdelijke schade wordt er gesproken over:

“2.7. Schade geleden door de naastbestaanden:

Indien een naaste aantoont dat hij materiële schade heeft geleden in causaal verband met het schadeverwekkend feit, kan hij hiervoor vergoed worden. Op dezelfde wijze kan deze naaste aanspraak maken op een vergoeding wanneer de fysieke en/of psychische toestand van het slachtoffer een fatale afloop laat vrezen of uiterst zorgwekkend is.”<sup>13</sup>

Bij de blijvende schade spreken we over:

“3.5. Schade geleden door de naastbestaanden:

Indien een naaste aantoont dat hij materiële schade lijdt in causaal verband met het schadeverwekkend feit dat het slachtoffer is overkomen, kan hij hiervoor vergoed worden. Deze naaste kan ook, indien hij dit aantoont, aanspraak maken op vergoeding van de schade die hij lijdt door het aanzien van het slachtoffer, waarvan de dagelijkse en langdurige toestand gekenmerkt wordt door een uitzonderlijke psychische, fysieke of mentale aftakeling.”<sup>14</sup>

Deze 2 schadeposten zorgen er dus ‘wettelijk’ voor dat de gezinsleden, indien zij kunnen aantonen dat ze schade lijden, ook een vergoeding zouden moeten krijgen. Deze 2 posten zijn ook zeer vaag. In de volksmond en in andere literatuur spreekt men ook van genegenheidschade of schade door weerkaatsing.

Genegenheidschade kan als volgt worden omschreven:

“Dit is de schade die de verwanten lijden door het aanzien van het leed van het slachtoffer. Het moet gaan om uitzonderlijke pijnen of smarten door het slachtoffer te ondergaan. Er wordt een vergoeding toegekend wanneer het slachtoffer in levensgevaar of coma verkeert, zodat de toestand uiterst zorgwekkend is. Of het gaat om de situatie waarin naastbestaanden verkeren die dagelijks en langdurend geconfronteerd worden met een ernstige blijvende psychische, fysieke of mentale aftakeling van het slachtoffer. De psychische druk moet de normale bijstand te boven gaan.”<sup>15</sup>

---

<sup>13</sup> [opmaak\\_politier\\_2-2021.indd \(schadeweb.be\)](#), de indicatieve tabel 2020

<sup>14</sup> [opmaak\\_politier\\_2-2021.indd \(schadeweb.be\)](#), de indicatieve tabel 2020

<sup>15</sup> verzekeringnieuws, focus op rechtspraak, 1-4 juni 2004, nr 22, jaargang 20 “special: de de indicatieve tabel van 1 mei 2004”

De schade door weerkaatsing kan als volgt worden omschreven:

“Wordt iemand ernstig gekwetst en moeten ook familieleden een hele lijdensweg afleggen. Ze ondergaan de schok van de eerste mededeling, haasten zich naar het ziekenhuis waar ze enkele uren tot een aantal dagen moeten wachten om te weten of hun verwant het ongeval al dan niet zal overleven of vernemen dat diens letsels dermate ernstig zijn dat het overlijden onafwendbaar is. Zelfs wanneer de verwondingen weliswaar bijzonder ernstig maar niet levensbedreigend zijn, is er de angst wat de gevolgen ervan zullen zijn.”<sup>16</sup>

De indicatieve tabel geeft hieromtrent geen concrete cijfers. De tabel zegt dat het moet gaan om uitzonderlijke pijnen. Er wordt een vergoeding toegekend wanneer het slachtoffer in levensgevaar of coma verkeert, zodat de toestand uiterst zorgwekkend is. Ook de situatie waarin naastbestaanden verkeren die dagelijks en langdurend geconfronteerd worden met een ernstige blijvende psychische, fysieke of mentale aftakeling van het slachtoffer geeft recht op deze vergoeding. Deze vergoeding wordt toegekend vanaf het moment dat de familieband niet meer normaal kan worden beleefd.<sup>17</sup>

Genegenheidsschade of schade door weerkaatsing wordt bijna uitsluitend toegekend aan de met het slachtoffer samenwonende naaste verwanten (ouders/kinderen en echtgenoten). In de zeldzame gevallen waar aan zijverwanten (broers/zusters) een vergoeding voor genegenheidsschade werd toegekend, betrof het telkens een situatie van samenleving.<sup>18</sup>

In het volgende deel spreek ik dan ook over de hiaten in de huidige indicatieve tabel.

### 3.2 Welke hiaten zijn er in de indicatieve tabel van 2020?

Zoals ik hierboven al heb aangehaald zijn in de huidige indicatieve tabel slechts 2 schadeposten opgenomen waarop de naastbestaanden zich kunnen beroepen om een schadevergoeding te vragen. Jammer genoeg zien we in de praktijk niet dat deze schadeposten minnelijk worden uitbetaald omdat de omschrijving zo vaag is. In het kader van een gerechtelijke procedure worden deze posten wel meer toegekend. Bovendien is de indicatieve tabel door de jaren heen ook aangepast waardoor de genegenheidsschade of de

---

<sup>16</sup> verzekeringsnieuws, focus op rechtspraak, 27 september -1 oktober 2010, nr 34, jaargang 26, “zien lijden doet ook pijn”

<sup>17</sup> [Schade door weerkaatsing - Wikipedia](#), wikipedia bron Van Bosstraeten, W. (2009) Verkeerszakboekje, Mechelen, Kluwer, blz. 176

<sup>18</sup> [Genegenheidsschade - Centrum voor Letsel & Schade \(centrum-letselschade.be\)](#), centrum voor letselschade, genegenheidsschade



schade door weerkaatsing enkel door de 2 posten vervangen is.

Er is dus sprake van een duidelijk hiaat in de huidige ‘wetgeving’ voor de vergoeding van de genegenheidsschade.

In de indicatieve tabel van 2008 was de genegenheidsschade nog zeer uitgebreid omschreven (zie definitie hierboven), terwijl er nu sprake is van 2 zinnen. Daarbovenop wordt de vergoeding in principe ook nog eens ex aequo et bono begroot, op basis van de concrete omstandigheden. (zoals de ernst van de duurtijd, de graad van verwantschap,...) Graadmeter voor de vergoeding is dus de omvang en de ernst van het leed dat de naaste ondervindt.<sup>19</sup>

Hier is het dus van zeer groot belang dat de schadebeheerder en de raadsgeneesheer alle schade in kaart brengen door middel van concrete bewijzen en door te luisteren naar de familie van het slachtoffer.

Dit wil niet zeggen dat de gezinsleden totaal geen vergoeding ontvangen, er bestaan nog andere schadeposten waar de gezinsleden zich kunnen beroepen om alsnog een minimale vergoeding te verkrijgen.

### 3.3 Welke oplossingen zijn er op basis van andere schadeposten?

Zoals hierboven al blijkt is het geen evidentie om voor de gezinsleden een vergoeding te verkrijgen. Naast de ‘schade voor de naastbestaanden’ zijn er wel andere posten waar we beroep op kunnen doen om toch iets te verkrijgen voor de gezinsleden.

#### 3.3.1 schadeposten bij tijdelijke schade

Hulp van derden is een schadepost waarop het slachtoffer beroep kan doen op derden om hem te helpen.

De definitie is de volgende:

“De noodzaak om een beroep te doen op de hulp van een derde, diens kwalificatie en de aard en de omvang van zijn prestaties, moeten steeds in concreto worden omschreven. De vergoeding van het uurloon zal op basis van deze criteria worden vastgesteld. De omstandigheid dat deze hulp wordt verleend door een naaste van het slachtoffer vormt op zich geen beletsel om deze te vergoeden. Bij gebrek aan stavende stukken kan de hulp van

---

<sup>19</sup> [9.3 Morele schade \(verkeersslachtoffers.be\)](#), verkeersslachtoffers, de medische expertise, verschil tussen de indicatieve tabel 2008-2020

een niet-gekwalificeerde hulpverlener worden vergoed middels een forfaitair bedrag van 10,00 euro per gepresteerd uur.”<sup>20</sup>

Door middel van hulp van derden kan een gezinslid vergoed worden voor bepaalde hulp die van tijdelijke aard is. Dit kan gaan over verzorging van letsels, extra strijken, kuisen, bepaalde klussen in huis, boodschappen doen, hond uitlaten,.... Deze post kan niet zomaar gevraagd worden maar moet door de raadsgeneesheer in het verslag zijn opgenomen.

Bij zware letselschade is het slachtoffer afhankelijk van een ander gezinslid en dan is de hulp van derden inroepen zeker aangewezen.

De gezinsleden kunnen ook beroep doen op verplaatsingskosten. Ook dit vinden we in de indicatieve tabel terug.

"Verplaatsingskosten": Het is aan het slachtoffer om een precies overzicht te verschaffen van zijn verplaatsingen. Indien de verplaatsingskosten forfaitair worden berekend, kan een vergoeding van 0,35 euro/km aanvaard worden voor een autovoertuig. Voor de andere voertuigen kan een vergoeding worden toegekend van 0,24 euro/km.<sup>21</sup>

Als een gezinslid dient te tanken, kilometers rijdt met het slachtoffer, om het slachtoffer te bezoeken, parkeerkosten maakt en hij kan deze kosten bewijzen, dan zullen deze ook vergoed worden. Wanneer er sprake is van een minderjarig slachtoffer gaan deze kosten altijd naar de ouders daar zij de verplaatsingen voor hun rekening nemen, tenzij je kan aantonen dat een externe firma zoals een taxibedrijf of andere gezinsleden de verplaatsingen hebben uitgevoerd.

Ten slotte kunnen er ook nog administratiekosten worden gevraagd.

In de tabel worden deze als volgt beschreven:

“Administratiekosten: Indien de omvang van de administratie-, de correspondentie- en de telefoonkosten en de daaraan bestede tijd niet in concreto kunnen worden bewezen, kan een forfaitaire tegemoetkoming van 50,00 euro tot 150,00 euro toegekend worden, en dit in verhouding tot de complexiteit van de zaak.”<sup>22</sup>

Deze komen niet alleen het slachtoffer toe maar kunnen ook gevorderd worden voor de gezinsleden. Net zoals de verplaatsingskosten worden de administratiekosten ook toegekend aan de ouders bij een minderjarig slachtoffer, tenzij anders kan aangetoond worden.

Voor administratiekosten vragen wij in de praktijk altijd een forfait. Als verzekerden bepaalde kosten hebben die hieronder vallen zoals postzegels, parkeertickets,... zullen deze uiteraard ook in rekening worden gebracht.

---

<sup>20</sup> [www.schadeweb.be](http://www.schadeweb.be), de indicatieve tabel 2020

<sup>21</sup> [www.schadeweb.be](http://www.schadeweb.be), de indicatieve tabel 2020

<sup>22</sup> [www.schadeweb.be](http://www.schadeweb.be), de indicatieve tabel 2020

### 3.3.2 schadeposten bij blijvende schade

Hulp van derden kan ook van blijvende aard zijn als het slachtoffer een zodanig ernstig letsel heeft opgelopen dat hij voor de rest van zijn leven hulp zal nodig hebben.

Hierover zegt de indicatieve tabel het volgt:

“Er kan, in het voorkomend geval, rekening worden gehouden met de hulp van derden voor het bepalen van de graad van de persoonlijke ongeschiktheid en/of de huishoudelijke en/of de economische ongeschiktheid van het slachtoffer. De noodzaak om een beroep te doen op de hulp van een derde, diens kwalificatie en de aard en de omvang van zijn prestaties moeten steeds in concreto worden omschreven. De vergoeding van het uurloon zal op basis van deze criteria worden vastgesteld. De omstandigheid dat deze hulp wordt verleend door een naaste van het slachtoffer vormt op zich geen beletsel om voor vergoeding in aanmerking te komen. Bij gebrek aan bewijsstukken kan de hulp van een niet-gekwalificeerde hulpverlener worden vergoed mits een forfaitair bedrag van 10,00 euro per gepresteerd uur.”<sup>23</sup>

Hier is ook weer de regel dat alles moet aanvaard worden door de behandelende arts en dan kan deze vergoeding worden toegekend. Sommige maatschappijen gaan deze vergoeding in één keer betalen, anderen gaan dit pas betalen als de hulp effectief is uitgevoerd, leert mijn ervaring me.

Een ander punt is de seksuele schade.

De definitie van seksuele schade is:

“Deze schade kan, als zeer specifieke schade, afzonderlijk voor vergoeding in aanmerking komen. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de schade door het verlies of de aantasting van het seksueel leven (bv. impotentie, anorgasmie, aantasting van libido en gevoelloosheid) en anderzijds het verlies van zekerheid op nageslacht, waaronder o.m. steriliteit. De kosten verbonden aan de noodzaak van bijvoorbeeld een keizersnede of kunstmatige inseminatie kunnen voor vergoeding in aanmerking komen. Zowel de materiële schade (o.m. de aankoop van medicatie, medisch materiaal, medische ingrepen, ...) als de uit de noodzakelijke ingrepen voortvloeiende aantasting op psychisch vlak kunnen worden vergoed. De partner die hierdoor schade lijdt, kan om vergoeding ervan verzoeken.”<sup>24</sup>

Naast het slachtoffer kan ook de partner een vergoeding krijgen. Dit is een zeer taboe onderwerp waardoor het niet vaak ter sprake komt tijdens persoonlijke gesprekken, maar ik zie dit ook zeer zelden in de medische besluiten. Nochtans zal deze schade ook vergoed worden aan de partner indien er effectief schade is van verlies.

---

<sup>23</sup> [www.schadeweb.be](http://www.schadeweb.be), de indicatieve tabel 2020

<sup>24</sup> [www.schadeweb.be](http://www.schadeweb.be), de indicatieve tabel 2020

Net zoals bij de tijdelijke ongeschiktheid kan men bij de blijvende ook de verplaatsingskosten vorderen. Zelfs als er sprake is van blijvende schade zal het slachtoffer van een ernstig ongeval nog naar artsen moeten gaan, therapie moeten volgen, mogelijks nog nieuwe operaties ondergaan waar voorbehoud voor werd gemaakt. In dit geval kan het slachtoffer en diens gezinsleden na voorlegging van bewijzen ook bij blijvende schade deze kosten recupereren.

## 4.Hoe doet Nederland het?

In dit deel ga ik niet spreken over hoe de aansprakelijkheid geregeld is in Nederland maar wel over wat de gezinsleden krijgen als er zich een ongeval heeft voorgedaan. Een regeling in Nederland verloopt heel anders dan in België en zou me te ver leiden.

In Nederland kan de familie van het slachtoffer beroep doen op 2 verschillende schadeposten, namelijk de affectieschade en de shockschade.

Ik ga deze hieronder even toelichten en dan ook meteen weergeven wat het verschil is met België.

### 4.1. affectieschade

Met affectieschade wordt de immateriële schade bedoeld, die bestaat uit het verdriet en leed dat wordt veroorzaakt door het overlijden of door het ernstig gewond raken van een naaste als gevolg van een gebeurtenis waarvoor een ander aansprakelijk is. Vergoeding van affectieschade is een vorm van smartengeld voor naasten.<sup>25</sup>

De affectieschade is in Nederland ingevoerd sinds 2019, alle ongevallen voor 2019 komen hiervoor niet in aanmerking. De affectieschade zal vergoed worden aan de broers, zussen, ouders, andere naaste familie. De schadebedragen liggen vast en variëren naargelang de familieband enerzijds en de vraag of sprake is van overlijden of ernstig letsel anderzijds.<sup>26</sup>

De bepaling kan je terugvinden in artikel 6:107 van het Burgerlijk Wetboek. Deze wet kent een regeling waardoor de naasten immateriële schadevergoeding kunnen eisen in geval van lichamelijk of geestelijk letsel.<sup>27,28</sup>

De bedragen schommelen tussen de 12.500€ en de 20.000€. Indien men een ernstig letsel heeft opgelopen door een geweldsmisdrijf zullen de bedragen nog eens 2.500€ hoger liggen.<sup>29</sup>

---

<sup>25</sup> [Affectieschade - Wikipedia](#), affectieschade, Wikipedia

<sup>26</sup> [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland

<sup>27</sup> [wetten.nl - Regeling - Burgerlijk Wetboek Boek 6 - BWBR0005289 \(overheid.nl\)](#), burgerlijk wetboek Nederland

<sup>28</sup> [Affectieschade - Wikipedia](#), affectieschade, Wikipedia

<sup>29</sup> [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland

Relatie van de naaste en vaste smartengeldbedragen	Ernstig en blijvend letsel	Overlijden	Ernstig en blijvend letsel door een misdrijf	Overlijden door een misdrijf
Echtgenoten en geregistreerde partners	€ 15.000	€ 17.500	€ 17.500	€ 20.000
Levensgezellen	€ 15.000	€ 17.500	€ 17.500	€ 20.000
Minderjarige kinderen en ouders	€ 15.000	€ 17.500	€ 17.500	€ 20.000
Meerderjarige thuiswonende kinderen en ouders	€ 15.000	€ 17.500	€ 17.500	€ 20.000
Pleegkinderen en ouders	€ 15.000	€ 17.500	€ 17.500	€ 20.000
Meerderjarige niet-thuiswonende kinderen en ouders	€ 12.500	€ 15.000	€ 15.000	€ 17.500
Zorg in gezinsverband	€ 12.500	€ 15.000	€ 15.000	€ 17.500
Overige nauwe persoonlijke relaties	€ 12.500	€ 15.000	€ 15.000	€ 17.500

30

Een vergoeding voor affectieschade is niet afhankelijk van het aanwezigheid of het bestaan van psychische klachten. Het overlijden of ernstig letsels van de naaste is voldoende om de affectieschade te krijgen.<sup>31</sup>

## 4.2 shockschade

In Nederland krijg je ook een vergoeding voor het feit dat je geconfronteerd wordt met een ernstig verminkt slachtoffer of een ernstig ongeval gezien hebt. Onder de shockschade verstaan we de heftige emotionele reactie en het vervolgens ontwikkelen van psychische klachten die kunnen worden veroorzaakt bij het zien van een ernstig ongeval of het geconfronteerd worden met een ernstig verminkt slachtoffer.<sup>32</sup>

In de rechtspraak wordt ook dergelijke schade erkend en een smartengeld vergoeding hiervoor toegekend. Bij het vaststellen van die schade wordt onder andere betrokken, de aard en ernst van het toegebrachte leed, de aard en het moment van de confrontatie daarmee en de familieband met het slachtoffer. Overigens is in recente rechtspraak van de Hoge Raad bepaald dat shockschade niet alleen kan leiden tot immateriële schade, maar dat het ook andere schade zoals inkomensverlies als gevolg kan hebben.<sup>33</sup>

## 4.3 Verschil met België

Het is duidelijk dat de regeling voor naastbestaanden er heel anders uitziet in België dan in Nederland. Zo is de affectieschade in Nederland vergelijkbaar met de morele schade die er in België wordt toegekend, maar dan alleen bij overlijden.

<sup>30</sup> [Wet affectieschade | VVP \(vvponline.nl\)](#), Vypoline, wet affectieschade

<sup>31</sup> [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland

<sup>32</sup> [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland

<sup>33</sup> [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland

Daarnaast is ook de wettelijke regeling anders bepaald. In België wordt de indicatieve tabel gebruikt, die dus uiteraard indicatief is en in Nederland ligt alles vast in het wetboek. Daarnaast zijn ook de bedragen vastgelegd zodat er geen ruimte is voor interpretatie of discussie.<sup>34</sup>

Een ander verschil is dat in Nederland de personen die recht hebben op de vergoeding limitatief zijn en vastliggen maar hier kan wel van worden afgeweken op basis van de toevoeging: “degene voor wie de overledene duurzaam in gezinsverband de zorg had”. In België worden de naastbestaanden niet vernoemd en is de lijst dus sowieso niet limitatief.<sup>35</sup>

Als laatste verschil is dat er in Nederland ook een vergoeding is voor de shockschade en dat er ook een vergoeding kan worden toegekend als men echt medisch kwalificeerbare klachten heeft zoals het posttraumatisch stressyndroom.<sup>36</sup>

Ondanks het feit dat we buurlanden zijn, kan de schadevergoeding dus enorm verschillen.

---

<sup>34</sup> [Vergelijking van de schadevergoeding voor een naastbestaande in België en Nederland - Rechtenkrant](#), rechterkrant, vergelijking België en Nederland, 10.12.2020

<sup>35</sup> [Vergelijking van de schadevergoeding voor een naastbestaande in België en Nederland - Rechtenkrant](#), rechterkrant, vergelijking België en Nederland, 10.12.2020

<sup>36</sup> [Vergelijking van de schadevergoeding voor een naastbestaande in België en Nederland - Rechtenkrant](#), rechterkrant, vergelijking België en Nederland, 10.12.2020

## 5. Concrete cases uit de praktijk

### 5.1 S. en K.



Dit is een bestaande case uit mijn begeleiding als SBB'er. Ik gebruik de initialen om de privacy te garanderen.

Op 09.01.2021 reed een speedpedelec S. aan terwijl ze aan het wandelen was. De speedpedelec wou haar voorbijsteken maar heeft geen gebruik van de bel gemaakt waardoor hij haar achteraan aanreed. S. is in de lucht gekatapulteerd en was meteen buiten bewustzijn en weggebracht met de ambulance. Het begin van een lange lijdensweg voor haar en haar familie. Gelukkig was er een getuige, een verpleegster, die de eerste zorgen heeft toegediend anders had het ongeval fataal kunnen aflopen.

S. is mama van 2 kinderen van (op het moment van de feiten) 12 en 14 jaar. Ze was een bezige bij, had haar eigen praktijk als auticoach in bijberoep en werkte als zorgondersteuner in het buitengewone onderwijs. Daarnaast was ze een danser en genoot ze van het leven.

Door het ongeval liep S. op het eerste zicht enkele breuken op en een whiplash. Al snel werd duidelijk dat de impact veel groter was. S. kon niet werken, had geen concentratie, haar geheugen liet haar in de steek en de drukte van het gezin kon ze niet meer aan. Ze was genoodzaakt om te stoppen met haar bijberoep en heeft tot september 2022 niet gewerkt. Momenteel is ze halftijds terug aan de slag maar dit vraagt enorm veel inspanning van haar.

Doordat S. de drukte niet aan kon en geen licht kon verdragen, viel en valt de zorg voor de kinderen vooral op haar partner K. Hij diende alles over te nemen zodat S. kon revalideren.

Haar kinderen die heel veel hobby's hadden en veel reisden met hun ouders moesten hun tienerleven deels on hold zetten zodat het gezin alles bolgewerkt kreeg. De kinderen zorgden mee voor hun mama.

Momenteel is S. nog steeds niet genezen en is er een minnelijke medische expertise aan de gang. De aansprakelijkheid is gelukkig wel herkend waardoor ze voorschotten krijgt maar de gezinsleden blijven in de kou staan.

De vele gesprekken die ik al gevoerd heb met beide kinderen, K. en S. laten duidelijk zien



hoe het gezin aan het lijden is. K. moet voltijds blijven werken om rond te komen maar is ook aan het rouwen omdat zijn vrouw helemaal anders is. De kinderen dragen zorg voor de mama in plaats van de mama voor de kinderen.

Er is dus zeer duidelijk sprake van schade bij de naastbestaanden maar toch weigeren de artsen dit te aanvaarden en zien ze dit als de gewone zorg die een gezin moet dragen. Volgens de arts van de tegenpartij valt de vergoeding voor de naastbestaanden te compenseren door middel van persoonlijke en huishoudelijke ongeschiktheid die toegekend zal worden aan S.

Moest S. in Nederland gewoond hebben met haar gezin zouden ze veel meer schadevergoeding kunnen krijgen. Daar dit schadegeval nog lopende is, hoop ik van harte dat de indicatieve tabel van 2024 de schade door weerkaatsing zal herbekijken zodat dit gezin niet in de kou blijft staan.<sup>37</sup>

## 5.2 N., vzw rondpunt

Dinsdag 23.05.2023 had ik voor mijn job een opleiding van VZW Rondpunt. Dit is een organisatie die alle personen die betrokken zijn bij een ongeval bijstaan. Daarnaast geven zij vormingen op scholen of aan verzekeringen om hun missie duidelijk te maken. Tijdens deze opleiding vertelde N., mama van T. over het zware ongeval dat haar zoon gehad heeft. Omwille van de privacy ga ik hier niet heel het verhaal vertellen maar enkel een anekdote meedelen.

Haar anekdote is:

“Het slachtoffer daar wordt voor gezorgd door de verzekering en de wet maar de familie die wordt vergeten... Ik moet elke week mijn bonnetje van tanken bijhouden en bewijzen dat ik mijn zoon van hier naar daar voer terwijl dit een evidentie zou moeten zijn...”

Hiermee wil ze zeggen dat het slachtoffer, haar zoon die levenslang verlamd is, de nodige hulp en financiële middelen aangeboden krijgt maar de mama, papa, broer, vriendin moeten blijven werken, blijven vechten voor hulp.<sup>38</sup>



---

<sup>37</sup> dossier, intern beheer door DVV- Belfius

<sup>38</sup> opleiding VZW rondpunt 23.05.2023, getuigenis N.

## 6. Conclusie

Wij kunnen besluiten dat er in België nog heel veel werk is voordat de gezinsleden bij zware letselschade krijgen waar ze recht op hebben.

In België blijven gezinsleden vaak nog bij een minnelijke regeling in de kou staan en moeten ze via andere posten zoals hulp van derden, verplaatsingskosten en eventueel de seksuele schade hopen dat ze vergoed worden voor het leed dat hun ook is aangedaan. De schade voor naastbestaanden is wel verwerkt in de indicatieve tabel maar is sterk afgezaakt tegenover de oudere versies van deze tabel. Minnelijk worden deze posten ook amper of niet toegekend.

In ons buurland Nederland verloopt de schaderegeling voor de gezinsleden heel anders en zijn de bedragen vast waardoor er geen discussie kan over zijn en de schades worden daar veel beter minnelijk geregeld.

Als ik kijk als SBB'er ben ik zeker voorstander van een minnelijke regeling maar soms is het nodig om naar de rechtbank te gaan omdat daar sneller de schade door naastbestaanden zal worden toegekend net omwille van het indicatieve karakter van het schaderegeling systeem waarmee wij werken.

Ik hoop dat de toekomst ons een nieuwe en uitgebreidere indicatieve tabel zal geven zodat de minnelijke regeling voor gezinsleden vlotter zal verlopen.

## 7. Referentielijst

1. [www.ejustice.just.fgov.be](http://www.ejustice.just.fgov.be), burgerlijk wetboek, hoofdstuk 2, art. 1382-1384
2. powerpoint letselschade auto, postgraduaat, Tom Coussée, 2 maart 2023
3. Wet Aansprakelijkheid Motorrijtuigen dd. 21/11/1989, aangevuld dd. 4/4/2014
4. [De indicatieve tabel | Advo-Recht.be](#), wat is de indicatieve tabel
5. powerpoint indicatieve tabel, postgraduaat, eddy Wouters, 23 februari 2023
6. [NDICATIEVE TABEL van toepassing in 2023 | Schadeweb](#), informatie over de indicatieve tabel
7. [Indicatieve tabel \(assuralia.be\)](#), Assuralia, de indicatieve tabel
8. interne informatie, dienst rechtsbijstand Belfius
9. <https://www.rondpunt.be/>, VZW Rondpunt, schaderegeling, ik ben slachtoffer
10. [opmaak politier 2-2021.indd \(schadeweb.be\)](#), de indicatieve tabel 2020
11. verzekeringsnieuws, focus op rechtspraak, 1-4 juni 2004, nr 22, jaargang 20 “special: de de indicatieve tabel van 1 mei 2004”
12. verzekeringsnieuws, focus op rechtspraak, 27 september -1 oktober 2010, nr 34, jaargang 26, “zien lijden doet ook pijn”
13. [Schade door weerkaatsing - Wikipedia](#), wikipedia bron Van Bosstraeten, W. (2009) Verkeerszakboekje, Mechelen, Kluwer, blz. 176
14. [Genegenheidsschade - Centrum voor Letsel & Schade \(centrum-letselschade.be\)](#), centrum voor letselschade, genegenheidsschade
15. [9.3 Morele schade \(verkeersslachtoffers.be\)](#), verkeersslachtoffers, de medische expertise, verschil tussen de indicatieve tabel 2008-2020
16. [Affectieschade - Wikipedia](#), affectieschade, Wikipedia
17. [Smartengeld - Van Dort Letselschade](#), Van Dort, schaderegelingbureau Nederland
18. [wetten.nl - Regeling - Burgerlijk Wetboek Boek 6 - BWBR0005289 \(overheid.nl\)](#), burgerlijk wetboek Nederland
19. [Wet affectieschade | VVP \(vvponline.nl\)](#), Vypoline, wet affectieschade
20. [Vergelijking van de schadevergoeding voor een naastbestaande in België en Nederland - Rechtenkrant](#), rechterkrant, vergelijking België en Nederland, 10.12.2020
21. dossier, intern beheer door DVV- Belfius .
22. opleiding VZW rondpunt 23.05.2023, getuigenis N.